

МЕДИЦИНСКИ
УНИВЕРСИТЕТ - СОФИЯ

ИНСТИТУТ ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА
ОБЩЕСТВАТА И ЗНАНИЕТО

БЪЛГАРСКИ
ЛЕКАРСКИ СЪЮЗ

ОРГАНИЗИРАТ

на 25 и 26 октомври 2013 в Зала „Сердика“- Шератон, София
под патронажа на Чл.кор. проф.д-р Ваньо Митев, дм, дбн
Ректор на Медицински университет – София и
Председател на Съвета на Ректорите на Висшите училища в България

ДЕВЕТА НАЦИОНАЛНА КОНФЕРЕНЦИЯ ПО ЕТИКА
С МЕЖДУНАРОДНО УЧАСТИЕ

ЕВРОПЕЙСКИТЕ ЕТИЧНИ СТАНДАРТИ И БЪЛГАРСКАТА МЕДИЦИНА

Деветата национална конференция по етика е продължение на ежегодните етични конференции, посветени на обсъждането на основни морални проблеми на нашето общество. През април 2007 г. в зала 10 на НДК се проведе Четвъртата национална конференция по етика – „Етиката в българското здравеопазване“. На нея бяха обсъдени от етична гледна точка кризисните процеси в областта на здравеопазването и свързаните с него дейности. Тази конференция постави началото на ползотворно научно сътрудничество между учените от БАН, Факултет по обществено здраве при Медицински университет - София, Български лекарски съюз и практикуващите медицинската професия у нас. Докладите от конференцията бяха издадени в сборника – «Етиката в българското здравеопазване» (2007).

През изминалите шест години настъпиха промени в изискванията към медицинските дейности, свързани с привеждането им в съответствие с Европейските етични стандарти. Необходимостта от осмисляне на пътищата за хармонизация на българската и европейската медицински практики породиха идеята за продължаване на започнатата на предишната конференция дискуссия с акцент върху «Европейските етични стандарти и българската медицина».

Основна цел на настоящата Девета национална конференция по етика е да се обсъдят механизмите на приемането и утвърждаването на Европейските етични

стандарти в българската медицина, формите и средствата за упражняването на контрол върху тяхното практическо приложение, пригодността и адекватността им в специфичната социално-икономическа ситуация у нас.

Темата е значима не само за медицинското съсловие, но и за всички граждани. Нейното обсъждане може да бъде ползотворно само при интердисциплинарното взаимодействие на специалисти от различни области – лекари, мениджъри, икономисти, експерти по етика, философи, социолози, психолози, юристи, журналисти.

На конференцията ще бъдат дискутирани няколко основни групи проблеми:

1. Здравеопазна система, ориентирана към резултат

- моделът на здравеопазване в България – (не)адекватност на очакванията и нуждите на гражданите и медицинското съсловие
- етична оценка на принципите и правилата на здравната реформа
- либерални и социални принципи в здравеопазването – пазар и държавно регулиране и финансиране на здравната сфера
- държавно и частно финансиране – качество, справедливо разпределение и достъп до медицински услуги
- конкуренцията в здравния сектор и качеството на здравните услуги
- здравната карта на страната (разположение на лечебни заведения, състояние на заболяемостта) и демографската структура
- лекарска етика, цена и ефективност на частната и държавната система на здравеопазване у нас
- отговорност, солидарност и справедливост в здравеопазването
- значение на качеството в здравеопазването – справяне с организационни и лекарски грешки
- здравето в риск – оценка на риска и ефективен мениджмънт
- непланираните последици от медицинския прогрес – рисков фактор за здравето и живота
- изисквания на пациентите и медицинските специалисти към качеството на здравните услуги и лечението

2. Универсалност в медицината и културни различия

- сравнителен анализ на европейските и регионалните практики в областта на професионалната лекарска етика, медицинското обслужване и лечение, разпределението и достъпа до медицински ресурси и т.н.
- сравнителен анализ на европейските и регионалните етични регулатори – културни и манталитетни прилики и различия
- механизми за приемане и адаптация на европейските етични стандарти към българските реалности
- вторична етична експертиза на европейското законодателство в областта на медицината в контекста на българските условия

- връзка и зависимост на етичните стандарти в медицината с правните, икономическите и административните регулатори
- европейските етични стандарти – база за консенсусни професионални, институционални, политически и законодателни решения или за нови конфликти

3. Здравна икономика и здравна политика

- икономическата криза и етиката в българското здравеопазване
- икономическа зависимост и професионален морал
- корупцията в здравеопазването – причини и условия за възпроизводството ѝ, „узаконената корупция”
- влияние на икономическите условия върху отговорността към пациентите и върху лекарската професия
- оправдава ли липсата на апаратура, консумативи и лекарства неефективното лечение
- морална (не)допустимост на привилегиите в здравеопазването
- проблемът за справедливостта и достъпът до лечение в сферата на държавното и частното здравеопазване
- морална оправданост на цената на здравните услуги в зависимост от ефективността на лечението
- равен достъп до лечение и неравно заплащане на лечението

4. Медицинският професионализъм в контекста на здравната реформа

- интегритет на лекаря – защо не трябва да се нарушава?
- конфликт на интереси в медицината и медицинската практика
- критерии за лекарска грешка (неправилна диагноза, неадекватно лечение, летален изход) – търсене на консенсусно определение
- причини за лекарските грешки – етични (немарливост, небрежност, безотговорност), професионални (некомпетентност), организационни (лош мениджмънт), икономически (ниско заплащане), технически (липса на апаратура)
- етичен анализ на лекарските грешки - лекарска грешка, вина и отговорност
- роля на етичните комисии и професионално-съсловните организации при доказването на лекарска грешка, налагането на наказание и защитата на правата на пациента
- разгласяването на лекарска грешка - whistle blowing, нарушаване на корпоративни интереси, накърняване на лоялността към лечебното заведение, морална присъда
- възмездяване и обезщетяване при лекарски грешки

5. Проблемът за правата в българската здравеопазна система

- етични и законови гаранции за защита правата на пациента и на лекаря
- етични стандарти и реално състояние на правата на пациента у нас

- баланс и(ли) конфликт между правата на пациента и правата на лекаря
- правата на пациента и на лекаря в контекста на патерналистичния и партньорски модел на отношението лекар-пациент
- рискови ситуации при ерозия в доверието към лекаря
- правото на лечение като основно конституционно право на човека
- право на лечение и право на избор на методи за лечение, лекуващ лекар, болнично заведение - компетентности и отговорности
- автономност на пациента и правото на информирано съгласие
- механизми за гарантиране правото на информирано съгласие
- видове информирано съгласие и етични стандарти за лекарско поведение
- етични ограничения на информираното съгласие – делегиране на права за вземане на решение
- права и отговорности (вина) в релацията лекар-пациент при липса на информирано съгласие и делегиране на права
- информирано съгласие, право на живот и право на лечение
- информационни технологии и защита на личните данни

6. Към Нова Глобална Биоетика

- биоетиката в Българската образователна система – състояние, проблеми и перспективи
- програма на ООН и ЮНЕСКО за обучение по правата на човека / 2010-2014/ – стратегия за реализация на програмата в медицинското образование у нас
- изготвяне на държавни стандарти за обучение по биоетика в медицинските, икономическите и хуманитарните висши училища
- съдържание на учебните курсове и форми на обучение в зависимост от спецификата на професиите в сферата на медицината
- подготовка и квалификация на преподавателския състав
- етиката на вземане на решение като част от учебните програми по биоетика

7. Фармакоикономика и лекарствена политика

- етични измерения на клиничните изпитвания на нови лекарства у нас
- търговете за лекарствени продукти – етика и бизнес
- етични стандарти и бизнес практики в сферата на производството и търговията с лекарства
- сътрудничество и конкуренция между медицина и фармация
- етична регулация на биомедицинските и фармацевтични изследвания у нас
- бариери пред мулти-центрови проучвания
- правила за добра практика и етични кодекси на производители и съсловни организации

Националните конференции по етика са една добра традиция (Вж: <http://cvmissk.wordpress.com/>) и се провеждат от 2004 г. по следните тематични направления:

1. Етиката в България – вчера, днес и утре – 2004 г.
2. Моралът в българската политика – 2005 г.
3. Морал и социализация на децата и младежта в България – 2006 г.
4. Етиката в българското здравеопазване – 2007 г.
5. Моралът в българските медии – 2008 г.
6. Етиката в българската икономика – 2009 г.
7. Етиката в българската наука – 2011 г.
8. Етиката в българската правна система – 2012 г.

Основни изисквания и срокове:

Продължителност на докладите: до 15 минути

Заявки за участие:

Срок за подаване: 30 юни 2013

Адрес:

Доц. д-р Емилия Маринова

ema_marinova@abv.bg

Проф. д-р Сашка Попова

sashkaropova@yahoo.com

Съдържание:

1. **Име, презиме и фамилия на автора (съавторите)**
2. **Научно звание и научна степен**
3. **Месторабота**
4. **Служебен адрес**
5. **Телефон, e-mail**
6. **Заглавие на доклада**
7. **Кратко резюме от половин страница**

Информация за приетите заявки: 30 септември 2013

Пълният текст на докладите ще бъде публикуван в сборник статии.

Технически изисквания:

**до 10 стандартни страници (1800 знака),
Word, Times New Roman, 12, line spacing 1.5,
цитирания, бележки, библиография - в края на доклада**

Организационен комитет;

Председател:

Проф. д-р Цекомир Воденичаров – Декан на Факултет по обществено здраве, МУ,
д-р на медицинските науки

Членове:

Д-р Цветан Райчинов – Председател на УС на БЛС

Доц. Румяна Стоилова – Директор на ИИОЗ, БАН, д-р на социологическите науки

Доц. Емилия Маринова – Ръководител Секция „Култура, ценности и морал”,
ИИОЗ, БАН, д-р по философия

Доц. Станка Христова – Секция „Култура, ценности и морал”, ИИОЗ, БАН, д-р по
философия

Проф. д-р Сашка Попова – Катедра „Медицинска етика и право“, ФОЗ, МУ, д-р
по медицина

Проф. Генка Петрова – Зам. Ректор по научна дейност, МУ, д-р на медицинските
науки

Г-жа Красимира Маркова – Ръководител Отдел „Финансови и човешки ресурси”,
Ректорат, МУ, д-р по медицина

Ас. Антония Янакиева – Катедра „Здравна политика и мениджмънт”, ФОЗ, МУ,
д-р по медицина

За въпроси:

Доц. д-р Емилия Маринова

ema_marinova@abv.bg

Проф. д-р Сашка Попова

sashkapopova@yahoo.com